

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/446/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313210777
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Štrignerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1313210777.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti o maloletého Q. Q. K., nar. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, K. XX, B., dieťa rodičov: matka V.. P. K., nar. XX.X.XXXX, bytom D. X, M. A., zastúpená NIKU & partners, s.r.o., so sídlom Prokopa Veľkého 51, Bratislava a otec V.. Q. K., nar. X.X.XXXX, bytom F. XX, A., o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27.6.2013, č.k. 37 P/120/2013-68, jednohlasne (pomero hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvého stupňa sa vo výroku, v ktorom bol maloletý Q. Q. K., nar. X.X.XXXX na čas do rozhodnutia o úprave práv a povinností zverený do osobnej starostlivosti matky m e n í tak, že návrh matky sa v tejto časti zamietá.

Vo zvyšnej časti sa uznesenie súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

V napadnutom uznesení súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie ktorým zveril maloletého Q. Q. K., nar. X.X.XXXX na čas do rozhodnutia o veci samej do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť na výživu maloletého od 27.6.2013 prispievať sumou 100 euro mesačne, ktorú mu uložil zasielať k rukám matky vždy do 15 - eho dňa v mesiaci vopred. Vo zvyšku návrh matky zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil § 102 ods. 1, § 75 ods. 1,2, § 76 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p., § 62 ods.1,2 ,4 Zákona o rodine pri konštatovaní, že po preskúmaní spisového materiálu a po zvážení zistených skutočností dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia. Pokiaľ ide o otázku zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky súd prvého stupňa konštatoval, že maloletý sa od rozchodu svojich rodičov nachádza v osobnej starostlivosti matky, ktorá riadne zabezpečuje celkovú dennú starostlivosť o syna a v tejto starostlivosti neboli zistené nedostatky. Pri rozhodovaní súd prvého stupňa zohľadnil zistenie, že maloleťmu neadekvátne správanie otca spôsobuje stres, má z otca údajne strach, v dôsledku čoho je matka so synom nútená navštevovať psychologickú ambulanciu. Určené výživné v sume 100 euro mesačne mal za slúžiace k ochrane práv maloletého do doby, kým o výchove a výžive dieťaťa nebude rozhodnuté v konaní o úprave práv a povinností k maloleťmu.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil. V odvolaní otec chronologicky opísal priebeh manželstva uzavretého s matkou maloletého dňa 29.11.2003, z ktorého sa dňa X.X.XXXX narodil maloletý Q. Q. K.. Kópiou psychiatrického vyšetrenia zo dňa 29.5.2011 a 22.6.2011, kópiou psychologického vyšetrenia zo dňa 15.6.2011 a potvrdením lekárky V.. Z. Š. z 19.7.2011 vyvracal tvrdenia matky o tom, že je psychicky chorý, trpí depresiou, panickými atakmi či inými psychickými narušeniami. Poukázal na to, že dôvodom, pre ktorý matka v priebehu roku 2011 zobrala návrh na nariadenie predbežného opatrenia na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti späť bolo

uvedomenie si, že by súd jeho odvolaniu (vzhľadom na predložené dôkazy a svedecké výpovede) vyhovel. S matkou dieťaťa sa nestretáva, nesleduje ju, neobťažuje ju, nenadväzuje s ňou kontakt, rovnako ako sa nestretáva ani s nikým s jej najbližšieho okolia - s výnimkou prípadov týkajúcich sa syna. S manželkou je v súčasnosti iba v emailovom kontakte, pričom témou tejto komunikácie je výlučne maloletý Q.. Po podaní návrhu na rozvod na Okresnom súde v Pezinku sa ich vzájomné vzťahy začali vyhrocovať, matka spoločne s jej rodičmi na neho tlačili a žiadali, aby sa odsťahoval zo spoločného domu, maloletého syna voči nemu manipulovali a vyvolávali v ňom pocit strachu. Od marca do októbra 2012 sa rodičia manželky zdržiavali v ich dome vo M. A., každodennou súčasťou jeho života sa stali urážky, psychické vydieranie, týranie a vyhrážanie voči jeho osobe. V záujme maloletého syna (aby nezažíval stresujúce situácie) sa v októbri 2012 odsťahoval z vlastného domu. S maloletým Q. od septembra 2012 trávil každý druhý víkend a každú druhú stredu večer v súlade s dohodou uvedenou v zápisnici z rozvodového pojednávania z 19.9.2012. Po zrušení dohody dňa 12.12.2012 zákonný sudca rozhodol, že vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rodičov na čas po rozvode bude nariadené znalecké dokazovanie znalcom z oblasti psychológia a detská psychológia, ktorému sa majú podrobiť rodičia a syn. Na pojednávaní súdu dňa 12.12.2012 sa situácia zhoršila tým, že matka stupňovala svoj tlak voči maloletému s cieľom vyvolať u neho odcudzenie voči osobe otca. V januári 2013 sa rozhodol, že sa presťahuje späť do vlastného domu, o čom vopred informoval Obvodného oddelenie Policajného zboru v B., ako aj kolíznu opatrovníčku a manželku, ktorá ho v telefonickej rozhovore informovala, že dňa 17.1.2013 podala návrh na predbežné opatrenie, ktorým chce dosiahnuť vylúčenie jeho osoby zo spoločnej domácnosti. Je pravdou, že maloletý má z aktuálneho diania strach, avšak za týmto správaním je zbytočné hľadať vinníka v jeho osobe. Návrh matky na zverenie maloletého syna do jej osobnej starostlivosti predbežným opatrením vyznieva absurdne aj preto, lebo rodičia (až na občasné obštrukcie) dodržiavajú dohodu o jeho stretávaní sa so synom.

Matka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne a právne správne potvrdil. K otcom predloženým lekárske správy poukázala na to, že tieto sú z vyšetrovaní, ktoré otec absolvoval v období od 29.5.2011 do 19.7.2011 a nemôžu mať riadnu vypovedaciu hodnotu o aktuálnom zdravotnom stave otca a ani o jeho duševnom zdraví. Správanie otca naďalej narúša jej slobodu, slobodnú vôľu, sebaúctu a môžu u nej vyvolať stav bezmocnosti naplňajúcej intenzitu psychického násillia, čo napokon potvrdil v odôvodnení uznesenia č.k. 6 Co 328/13-153 zo dňa 29.5.2013 aj Krajský súd v Bratislave. Aby súd mohol posúdiť, či otcovo správanie a výchovný vplyv na maloletého z pohľadu jeho duševného zdravia priamo neohrozuje psychický a fyzický vývoj maloletého, bude potrebné vyčítať na závery nariadeného znaleckého dokazovania v konaní vedenom pred Okresným súdom Pezinok o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. Otcovi v styku s maloletým žiadnym spôsobom nebráni, jeho styk so synom sa realizuje a prebieha v zmysle dohody uzavretej na pojednávaní pred Okresným súdom Pezinok zo dňa 19.9.2012 vo veci rozvodu manželstva a ÚPP na čas po rozvode. Pokiaľ Q. prejavil záujem stretnúť sa s otcom alebo mu otec pripraví natoľko atraktívny program, že syn má záujem sa ho zúčastniť, plne želanie syna rešpektuje a styk otca so synom sa realizuje. K výhradám otca vo veci psychoterapie maloletého absolvovanej u psychologičky W. F. Ž. uviedla, že menovaná disponuje informáciami prevažne z osobných rozhovorov priamo s maloletým, ktorých sa ako matka osobne nikdy nezúčastňuje - do práce psychologičky so synom nezasahuje a žiadnym spôsobom neovplyvňuje jej psychologické závery.

Otec maloletého v písomnom podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 16.9.2013 oznámil, že so synom strávil počas letných prázdnin dve dovolenky - jednu u jeho matky a druhú na gréckom Rodose, počas ktorých boli spolu 24 hodín denne, výborne sa bavili a vykonávali rad spoločných aktivít. So synom by chcel tráviť prinajmenšom rovnaký čas ako jeho matka, čo matka odmieta. Z uvedeného dôvodu požiadal kolíznu opatrovníčku z OÚPSVaR v B. o zabezpečenie psychologického vyšetrovania pre rodičov a syna psychológom, ktorého určí úrad. Má záujem podieľať sa na zdravotnej starostlivosti o syna (vrátane starostlivosti psychológa), čo manželka odmieta. Vo veci rozvodu manželstva a úpravy rodičovských práv a povinností na čas po rozvode bolo uznesením Okresného súdu Pezinok zo dňa 8.4.2013 nariadené znalecké dokazovanie - označené uznesenie mu bolo doručené až v júli 2013. Voči osobe ustanoveného znalca bol nútený podať námietky, keďže znalec je osobou úzko spolupracujúcou s otcom manželky (ktorý je evanjelický farár) a je zároveň kaplánom Z. E. M. B. V. - A. čo znamená, že má materiálne - finančný závislý vzťah voči Z. E..

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

Pokiaľ ide o inštitút predbežných opatrení považuje odvolací súd za potrebné ako prvoradé uviesť, že predbežné opatrenia sú predbežnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej, sú prípustné aj počas konania vo veci podľa § 102 O.s.p., avšak aj vtedy majú len predbežnú povahu, pretože ich možno nariadiť len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenia sú predbežnými aj v tom zmysle, že neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva, a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe predbežnej úpravy. V súvislosti s rozhodovaním o predbežných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti treba uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou predbežného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať dieťa do starostlivosti druhého rodiča alebo inej osoby, alebo do striedavej starostlivosti (§ 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), prípadne určiť výživné v nevyhnutnej miere, ak je výživa dieťaťa vážne ohrozená (§ 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Ďalej treba uviesť, že inštitút predbežného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

V súvislosti s návrhom matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala do rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov na čas do rozvodu manželstva zveriť maloletého syna do jej predbežnej osobnej starostlivosti, sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že pre nariadenie navrhnutého predbežného opatrenia o predbežnom zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky sú v danom prípade splnené zákonné podmienky. Vychádzajúc z obsahu spisu odvolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade matka maloletého neosvedčila naliehavú potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania predbežným opatrením v tejto časti, keď v danom štádiu konania je bez akejkoľvek pochybnosti, že maloletý je od jesene roka 2012 (kedy sa otec odsťahoval zo spoločnej domácnosti) vo faktickej osobnej starostlivosti matky a z obsahu spisu v tomto smere nevyplývalo akékoľvek zjavné ohrozenie práv maloletého Q.P. Q. K., N.. X.X.XXXX. Odôvodnenie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v tejto časti návrhu smeruje skôr k úprave rozsahu styku otca s maloletým, ktorú matka v návrhu ani nežiadala a kedy z obsahu spisu vyplýva, že styk otca s maloletým sa realizuje podľa dohody rodičov dosiahnutej v priebehu pojednávania nariadeného Okresným súdom Pezinok vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rodičov k maloletému na čas od rozvodu nariadeného na deň 19.9.2012, a to každú druhú sobotu od 9,00 hod. do nedele do 17,00 hod., každú druhú stredu od 17,00 hod. do štvrtka do 8,00 hod. s osobitnou úpravou počas prázdnin a sviatkov (v letných mesiacoch tohto roka strávil otec s maloletým dovolenku na Slovensku a gréckom Rodose).

Vo vzťahu k tvrdeniam matky uvedených v návrhu je treba uviesť, že v tomto štádiu konania ani súd prvého stupňa a ani odvolací súd nemá dostatok skutkových podkladov na zaujatie stanoviska k v konaní prezentovaným rozporným tvrdeniam rodičov (týkajúcich sa ich extrémne vyhrtených vzájomných vzťahov, zdravotného stavu dieťaťa a otca), keď ich pravdivosť bude predmetom dokazovania vo veci samej, v ktorom bude súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania rozhodovať o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu manželstva. V tejto súvislosti dáva do pozornosti súdu prvého stupňa, že v prípade, ak počas prebiehajúceho konania o veci samej (v ktorom zrejme nie je možné v krátkom čase očakávať rozhodnutie) zistiť splnenie zákonných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia týkajúceho sa predbežnej úpravy pomerov rodičov k maloletému (napr. v otázke osobnej starostlivosti, úpravy styku druhého rodiča s maloletým) má možnosť o takejto úprave rozhodnúť i bez návrhu rodičov, resp. kolízneho opatrovníka maloletého.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku, v ktorom bol maloletý Q. Q. K., nar. X.X.XXXX, na čas do rozhodnutia o úprave práv a povinností zverený do osobnej starostlivosti matky podľa § 212 O.s.p. zmenil tak, že návrh matky v tejto časti zamietol.

V súvislosti s výrokom, v ktorom súd prvého stupňa uložil otcovi povinnosť prispievať na výchovu a výživu maloletého sumou 100 euro mesačne vopred k rukám matky, s účinnosťou od 27.6.2013 treba

uviesť, že zmyslom ust. § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. je zabezpečenie výživy od povinného, ak nastane situácia, že výživa dieťaťa je ohrozená. Na vydanie takéhoto rozhodnutia pritom postačí osvedčenie, že osoba povinná poskytovať výživné je rodičom a osvedčenie schopností a možností povinného. Charakteristickým znakom predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. je rozsah výživného, ktorý sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí. Výživné sa určuje v nevyhnutnej miere a je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť výživné aj vo väčšom rozsahu. Súčasťou toho, že výživné sa určuje len v nevyhnutnej miere je aj to, že počiatkom plnenia vyživovacej povinnosti je deň rozhodnutia o predbežnom opatrení. S poukazom na matkou osvedčenú okolnosť o neprispievaní otca na výživu maloletého sa odvolací súd stotožnil s úvahou súdu prvého stupňa o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého výživným v nevyhnutnej miere, s jeho výškou a i s určením časového momentu vzniku povinnosti otca predbežne prispievať na výživu syna (dňom vydania rozhodnutia o predbežnom opatrení) a rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto časti podľa § 219 O.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

Odvolací súd nezohľadňoval ani námietku otca obsiahnutú v odvolaní o nedostatku miestnej príslušnosti Okresného súdu Bratislava III na konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému na čas do rozvodu poukazujúc pritom na § 88 ods.1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 11 ods.1 O.s.p. a na miesto faktického bydliska maloletého v čase začatia konania (D. Č.. X, M. A.) patriaceho podľa § 2 ods.3 zák. č. 371/2004 Z.z. v znení účinnom k 20.6.2013 (podanie návrhu matkou) do územnej pôsobnosti Okresného súdu Bratislava III.

Odvolaciemu súdu po naštudovaní daného spisu nedá k prejednávánemu prípadu nepoznamenať, že maloletý syn potrebuje pre svoj vývin kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi. Je na jeho oboch rodičoch, aby pre neho vytvorili prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne a môže sa bez akýchkoľvek stresujúcich faktorov nerušene vyvíjať. Len rodičia sú zodpovední za to, aby následky ich vzájomných konfliktov neprenášali na syna a nepoužívali ho ako nástroj boja proti druhému partnerovi. Odvolací súd v tomto prípade apeluje na oboch rodičov, aby uprednostnili záujem maloletého syna nad svojimi záujmami a vzájomnou averziou a pokúsili sa v otázkach súvisiacich s jeho výchovou dospieť (i s prípadnou odbornou pomocou) k modelu, ktorý uprednostní záujem dieťaťa, ale zároveň bude rešpektovať i práva oboch rodičov, ktorí sú si v rozsahu a výkone rodičovských práv rovnocenní. Obom rodičom musí byť absolútne zrejme a jasné, že pri vzájomnej nespolupráci, neschopnosti komunikovať, vzájomnej neúcte v miere, ktorá je až zarážajúca, idú v konečnom dôsledku len proti záujmu svojho maloletého syna (ku ktorému však majú obaja rovnocenné rodičovské práva a povinnosti), ktorému tým odopierajú právo na pokojné, vzájomnými konfliktami rodičov nezaťažované detstvo. Je treba uviesť aj to, že osobnostná vyspelosť rodiča sa v istej miere prejavuje práve jeho chovaním v emočne vyhrotených situáciách, ktoré v tomto prípade zrejme v istej miere nezvládajú obaja rodičia. Z opisu situácií rodičmi (napr. vzájomný spôsob komunikácie rodičov, opis chovania sa druhého partnera rodičmi) sa odvolaciemu súdu javí, že maloletý syn (aj keď nemôže za rozpad partnerského vzťahu rodičov) sa stáva nástrojom vzájomného boja bývalých partnerov.

O trovách predbežného opatrenia rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí o veci samej (§ 145 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.